

ΕΠΙΓΛΩΣΣΙΚΗ ΕΠΙΓΝΩΣΗ

1 ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΟΜΟΙΟΤΗΤΑΣ Ή ΔΙΑΦΟΡΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΠΡΟΦΟΡΙΚΩΝ ΛΕΞΕΩΝ

1.1 ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΗΣ ΤΗΣ ΟΜΟΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗ ΣΥΛΛΑΒΗ

ΟΔΗΓΙΕΣ στο παιδί: «Κάθε φορά θα σου λέω δυο μικρές λέξεις. Εσύ θα τις ακούς και θα αποφασίζεις αν οι δυο αυτές λέξεις έχουν κάποιο κομμάτι που ακούγεται το ίδιο και στις δύο ή αν ακούγονται τελείως διαφορετικά. Αν έχουν ένα κομμάτι που ακούγεται το ίδιο θα μου λες «ΝΑΙ», αν όμως ακούγονται τελείως διαφορετικά τότε, θα μου λες «ΟΧΙ».

Στη συνέχεια δίνουμε στο παιδί 2-3 παραδείγματα (π.χ. γάλα, μήλα) εξηγώντας του να καταλάβει γιατί και σε ποιο τμήμα τους αυτές οι δυο λέξεις έχουν το ίδιο άκουσμα (λα-λα), οπότε η απάντηση του θα πρέπει να είναι «ΝΑΙ». Επίσης του δίνουμε παραδείγματα με διαφορετικές λέξεις (π.χ. χέρι-κάτω), εξηγώντας του να καταλάβει γιατί οι δύο αυτές λέξεις είναι διαφορετικές, οπότε η απάντησή του θα πρέπει να είναι «ΟΧΙ».

Ασκήσεις επισήμανσης της ομοιότητας στη συλλαβή

(Η αναμενόμενη απάντηση του παιδιού αναγράφεται)

1	ρύζι- χόμα	όχι	
2	χέρι - ξύλα	όχι	
3	φέτα - ζώνη	όχι	
4	ψητό - τόξο	ναι	το
5	φάβα - φακή	ναι	φα
6	ξύλα - θολά	ναι	λα
7	φιλί - φύκι	ναι	φι
8	τάξη - ξύνω	ναι	ξι
9	μεζές - θήκη	όχι	
10	βυθός - βίδα	ναι	βι
11	γάζα - ψάρι	όχι	
12	βήμα - ψέμα	ναι	μα
13	ζώα - φέρε	όχι	
14	ψηλά-πεζά	όχι	
15	κεράσι - κανάτι	όχι	
16	σιτάρι - ποτάμι	ναι	τα
17	κοπέλα - καπέλα	ναι	πε/λα
18	δυνατά - μητέρα	όχι	
19	θυμώνει - ξηλώνει	ναι	νει
20	φορείο - κουρείο	ναι	ρειο

21	θερίζει - ξυρίζει	ναι	ρι/ζει
22	φιλάει - βαραίνω	όχι	
23	καλάθι - θυμάρι	ναι	θι
24	φύσηξε - σοβαρά	όχι	
25	βαγόني - σοβαρά	ναι	βα
26	ξυρίζω - ταραζώ	ναι	ζω
27	γεμίζω - θερίζω	ναι	ζω
28	φανέλα - φάνηκε	ναι	φα
29	τιμόνι - μηχανή	ναι	νι
30	κίνηση - κυνήγι	ναι	κι/νη
31	μήνυμα - παρέα	όχι	
32	ρωτάω - καλάμι	όχι	
33	ψυγείο - σφαγείο	ναι	γει/ο
34	χορεύει - ψαρεύει	ναι	ρευ/ει
35	κουρείο - σχολείο	ναι	ο
36	χωράφι - φαγητό	όχι	
37	παγίδα - παγωτό	ναι	πα
38	παζάρι - παγόني	ναι	πα
39	λιβάνι - μολύβι	ναι	λι
40	φάκελος - ψάθινος	όχι	

1.2 ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΗΣ ΤΗΣ ΟΜΟΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΟ ΦΩΝΗΜΑ

ΟΔΗΓΙΕΣ στο παιδί: “Κάθε φορά θα σου λέω δυο μικρές συλλαβές . Εσύ θα τις ακούς και θα αποφασίζεις αν οι δυο αυτές συλλαβές έχουν κάποιο φώνημα που ακούγεται το ίδιο και στις δύο ή αν ακούγονται τελείως διαφορετικά. Αν έχουν ένα φώνημα που ακούγεται το ίδιο θα μου λες ‘ΝΑΙ», αν όμως ακούγονται τελείως διαφορετικά τότε, θα μου λες «ΟΧΙ».

Στη συνέχεια δίνουμε στο παιδί 2-3 παραδείγματα (π.χ. λα, λε), εξηγώντας του να καταλάβει γιατί και σε ποιο τμήμα τους αυτές οι δυο συλλαβές έχουν το ίδιο άκουσμα (λ-λ), οπότε η απάντησή του θα πρέπει να είναι «ΝΑΙ». Επίσης του δίνουμε παραδείγματα με διαφορετικές συλλαβές (π.χ. ρα, νε), εξηγώντας του να καταλάβει γιατί οι δύο αυτές συλλαβές είναι διαφορετικές, οπότε η απάντησή του θα πρέπει να είναι «ΟΧΙ».

Ασκήσεις επισήμανσης της ομοιότητας στο φώνημα

(Η αναμενόμενη απάντηση του παιδιού αναγράφεται μέσα στην παρένθεση).

1	μα - να	ναι	α
2	γα - πι	όχι	
3	φι - τι	ναι	ι
4	χι - λι	ναι	ι
5	ξε - ψα	όχι	
6	λά - το	όχι	
7	το - μο	ναι	ο
8	σε - θα	όχι	
9	πι - πο	ναι	π
10	νε - κα	όχι	
11	κη κε	ναι	κ
12	μο - μι	ναι	μ
13	βε - λι	όχι	
14	χα - χο	ναι	χ
15	σε - πι	όχι	
16	γι - γο	ναι	γ
17	να - νο	ναι	ν
18	θε - τι	όχι	
19	ρο - ρα	ναι	ρ
20	τι - να	όχι	

21	πες - λεν	ναι	ε
22	της - τον	ναι	τ
23	μες - πας	ναι	ς
24	λες - τον	όχι	
25	φας - πως	ναι	ς
26	μες - φως	ναι	ς
27	σολ - πας	ναι	ς
28	την - τος	ναι	τ
29	σολ - πες	ναι	ς
30	της - ταν	ναι	τ
31	λες - πας	ναι	ς
32	δες - της	ναι	ς
33	σας - τον	όχι	
34	μεν - δες	ναι	ε
35	θες - της	ναι	ς
36	σας - την	όχι	
37	φας - πας	ναι	ς
38	μες - λεν	ναι	ε
39	πες - της	ναι	ς
40	κας - κιπ	ναι	κ

2 ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΗΣ ΤΗΣ ΟΜΟΙΟΚΑΤΑΛΗΞΙΑΣ

ΟΔΗΓΙΕΣ στο παιδί: «Κάθε φορά θα σου λέω μια μικρή λέξη και αμέσως μετά θα σου λέω άλλες δυο λέξεις μαζί. Εσύ θα ακούς όλες τις λέξεις προσεκτικά και θα μου λες ποια από τις δυο λέξεις, που σου είπα μαζί, ακούγεται το ίδιο στο τελευταίο της κομμάτι (στην κατάληξη) με τη λέξη που σου είχα πει πρώτα»

Στη συνέχεια δίνουμε στο παιδί 2-3 παραδείγματα(π.χ. ρόδα (βίδα-μέλι), εξηγώντας του ώστε να καταλάβει γιατί η λέξη βίδα είναι η σωστή απάντηση από το παιδί.

Ασκήσεις επισήμανσης ομοιοκαταληξίας

(Η λέξη με έντονα γράμματα είναι η αναμενόμενη απάντηση από το παιδί)

1	πόδι	βόδι - χώμα	
2	σώμα	χέρι - χώμα	
3	χώρα	μήλο - τώρα	
4	μέρα	πίσω - πέρα	
5	φέρει	ξέρει - πήγε	
6	χρόνια	πιάτα - χιόνια	
7	ξύλο	φέτα - φύλλο	
8	πάλι	ζάλη - βάλω	
9	τώρα	μπόρα - μάτι	
10	πουλιά	σιγά - μαλλιά	
11	στεφάνι	ταβάνι - σοβαρά	
12	φοβέρα	αγέρα - γέρικα	
13	καλάμι	ποτάμι - παλάτι	
14	σώμα	κώμα - χέρι	
15	πάλι	σάλι - τώρα	
16	κείνα	πόδι - πείνα	
17	ρέμα	μήλο - δέμα	
18	τυρί	νερό - κερι	
19	ψάρι	ξύλο - χέρι	
20	χορό	καλό - νερό	

3 ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΔΙΑΚΡΙΣΗΣ ΤΗΣ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΗΣ ΛΕΞΗΣ

3.1 ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΟΜΟΙΟΤΗΤΑΣ-ΔΙΑΦΟΡΑΣ ΣΤΗ ΣΥΛΛΑΒΗ

ΟΔΗΓΙΕΣ στο παιδί: «Κάθε φορά θα σου λέω τρεις λέξεις. Εσύ θα ακούς όλες τις λέξεις προσεκτικά και θα μου λες πώς μοιάζουν οι δυο λέξεις και ποια λέξη δεν ταιριάζει καθόλου.

Στη συνέχεια δίνουμε στο παιδί 2-3 παραδείγματα(π.χ. (πέτα-φέτα-ρήμα), εξηγώντας του ώστε να καταλάβει ότι η λέξη (ρήμα) δεν ταιριάζει, οι λέξεις πέτα και φέτα έχουν ένα τμήμα (συλλαβή) που ακούγεται ίδια και στις δύο (τα - τα), ενώ η άλλη λέξη ακούγεται τελείως διαφορετική.

(Αναγράφεται δίπλα η λέξη που δεν ταιριάζει)

Ασκήσεις εντοπισμού ομοιότητας-διαφοράς των συλλαβών.

1	γάλα - γάτα - πίσω	πίσω	
2	πάνω - πάντα - φίλη	φίλη	
3	μετά - μέλι - γύρω	γύρω	
4	παγόني - λιβάνι - μερίδα	μερίδα	
5	χαρά - χάρη - μήλο	μήλο	
6	τώρα - δώρα - δίνω	δίνω	
7	χαλί - φιλί - μιλώ	μιλώ	
8	ψητό - ποτό - χέρι	χέρι	
9	ποτά - λυτά - τάμα	τάμα	
10	ψέμα - γόμα - τάπα	τάπα	
11	πόδι - φίδι - ξύλο	ξύλο	
12	ψηλά - καλά - σιγά	σιγά	
13	μιλώ - καλώ - μόνη	μόνη	
14	μάτι - δέκα - δέμα	μάτι	
15	σύκο - χαρά - νερά	σύκο	
16	παπί - πόδι - χάδι	παπί	
17	μισή - χέρι - ζάρι	μισή	
18	ρίζα - λίμα - γόμα	ρίζα	
19	ψωμί - πόδι - ξίδι	ψωμί	
20	πέρα - φώτα - νότα	πέρα	

21	βαθύ - κακό - φακό	βαθύ	
22	κάτω - ψηλή - καλή	κάτω	
23	φωνή - νήμα - γόμα	φωνή	
24	κάνω - δώρα - τώρα	κάνω	
25	βάρη - φώτα - κότα	βάρη	
26	ταξί - τόσα - πόσα	ταξί	
27	φέτα - ταπί - ταπί	φέτα	
28	ξύλο - γάτα - μήλο	γάτα	
29	βήμα - πόλη - σώμα	πόλη	
30	κεράσι - καλάθι - πέρασα	καλάθι	
31	κάτι - μάτι - κάνω	μάτι	
32	τάμα - ψητό - σώμα	ψητό	
33	χήνα - νερά - χήρα	νερά	
34	δίνω - σάκα - δένω	σάκα	
35	τόξο - μετά - τόνο	μετά	
36	γελώ - πέτα - φιλώ	πέτα	
37	φάβα - κάνω - φάπα	κάνω	
38	θολά - τάξη - καλά	τάξη	
39	πίτα - τιμή - ρότα	τιμή	
40	μέσα - ξίδι - τόσα	ξίδι	

3.2 ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΥ ΟΜΟΙΟΤΗΤΑΣ-ΔΙΑΦΟΡΑΣ ΣΤΟ ΦΩΝΗΜΑ

ΟΔΗΓΙΕΣ στο παιδί: «Κάθε φορά θα σου λέω τρεις συλλαβές. Εσύ θα ακούς όλες τις συλλαβές προσεκτικά και θα μου λες που μοιάζουν οι δυο συλλαβές, σε ποιο φώνημα και ποια δεν ταιριάζει καθόλου.

Στη συνέχεια δίνουμε στο παιδί 2-3 παραδείγματα(π.χ. (τα-δα-μο), εξηγώντας του ώστε να καταλάβει ότι η συλλαβή (**μο**) δεν ταιριάζει, και οι συλλαβές (τα) και (δα) έχουν ένα τμήμα (φώνημα **α**) που ακούγεται ίδια και στις δύο, ενώ η άλλη συλλαβή ακούγεται τελείως διαφορετική.

Ασκήσεις εντοπισμού ομοιότητας – διαφοράς των φωνημάτων
(Αναγράφεται δίπλα η συλλαβή που δεν ταιριάζει)

1	σε - μα - τε	μα	
2	πα - κο - λα	κο	
3	γε - μο - τε	μο	
4	πα - νο - ρα	νο	
5	κε - μι - φε	μι	
6	τι - λα - το	λα	
7	βα - το - μα	το	
8	δι - θα - πι	θα	
9	να - μο - νι	μο	
10	ζο - λα - νο	λα	
11	δι - να - δε	να	
12	μα - δα - πο	πο	
13	ρο - το - γι	γι	
14	θε - ρε - τα	τα	
15	ψι - λι - πο	πο	
16	γα - δα - το	το	
17	σε - πε - μα	μα	
18	μι - μο - γι	γι	
19	να - νο - χι	χι	
20	λο - λι - σα	σα	

21	φα - φο - γε	γε	
22	βι - βο - πα	πα	
23	γι - γο - με	με	
24	δο - δα - νι	νι	
25	κα - κο - λε	λε	
26	τος - σολ - κες	σολ	
27	πως - την - φας	την	
28	φως - τον - κης	τον	
29	πες - της - φαν	φαν	
30	τας - την - σολ	σολ	
31	κως - της - λεν	λεν	
32	φως - πες - την	την	
33	δεν - θες - τον	τον	
34	πως - της - μεν	μεν	
35	θες - λεν - φως	φως	
36	δες - πως - τον	τον	
37	τις - πας - μεν	μεν	
38	πως - τος - μεν	μεν	
39	δες - της - φαν	φαν	
40	δεν - τον - φας	φας	